

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000788

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Максим Юрійович

2. Maksym Karpenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2674-4799

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12569

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.15, 06.73.16

Тема дисертації:

1. Доходи місцевих бюджетів в системі міжбюджетних відносин
2. Revenues of local budgets within the intergovernmental fiscal relations

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних засад та удосконалення методологічних положень формування доходів бюджету в умовах інституційного розвитку міжбюджетних відносин. Трансформація міжбюджетних відносин обумовлює потребу актуалізації підходів до формування доходів місцевих бюджетів, продовження та підвищення результативності бюджетної децентралізації. Для зростання ефективності формування доходної частини місцевих бюджетів слід зміцнювати фіскальний потенціал місцевих податків і зборів, знижувати трансакційні витрати їх адміністрування, впроваджуючи цифрові продукти та технології, та забезпечити оптимальну архітектуру системи міжбюджетних відносин. Децентралізована модель фіскальної політики має важливе значення для надання мешканцям територіальних громад якісних суспільних послуг, відповідно до їх наявних запитів і потреб. Стратегія і тактика органів місцевого самоврядування у сфері використання інструментарію регулювання розвитку територіальних громад визначає пріоритети бюджетно-податкової політики на регіональному рівні. Вибір форми фіскальної політики залежить від соціально-економічних факторів, спроможності владних інституцій розширювати базу

оподаткування та формувати передумови для посилення економічного потенціалу. Розвиток міжбюджетних відносин має бути спрямованим на створення рівних умов функціонування територіальних громад, недопущення зростання міжрегіональних диспропорцій соціального та економічного характеру. Необхідно підвищувати якість інституційного середовища розробки доходної частини місцевих бюджетів, що матиме позитивний вплив для забезпечення соціально-економічного розвитку територій. Потребують інституційного вдосконалення процедури прогнозування і планування загальнодержавних податків, частки яких зараховуються до бюджетів територіальних громад, обласних бюджетів. Разом з тим, постають питання подальшого розвитку системи адміністрування податку на майно в частині плати на землю і податку на нерухоме майно, туристичного збору. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розкритті основних засад адміністрування податку на майно за умов вдосконалення міжбюджетних відносин у частині розширення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, у тому числі ідентифікації та обліку об'єктів нерухомого майна, платників податків, надання відповідних консультативних, інформаційних послуг, надсилання податкових повідомлень-рішень та управління податковим боргом, що сприятиме зміцненню податкового потенціалу територіальних громад та формуванню стійкої фіскальної бази місцевих бюджетів. Автором удосконалено положення щодо розробки і реалізації податкової політики регулювання соціально-економічного розвитку територій, які сформовані на основі оцінювання впливу фіскальних індикаторів на економічний розвиток, ранжування фіскальних ризиків та індикаторів результативності податкового контролю. У роботі розвинуто інституційні засади системи формування доходів місцевих бюджетів, які ґрунтуються на підвищенні рівня координації та взаємодії фіскальних органів з органами місцевого самоврядування у сфері обміну інформацією, удосконаленні механізмів ризико-орієнтованого податкового контролю, що сприятиме зниженню рівня податкових розривів податків, що зараховуються до доходів місцевих бюджетів. Удосконалено підходи до визначення напрямів підвищення фіскальної значимості місцевих податків і зборів, які передбачають встановлення і регулювання ставки транспортного податку, виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, і забезпечення оперативного моніторингу нарахування та сплати туристичного збору. Дістало подальшого розвитку положення щодо оцінювання фінансової спроможності територіальних громад на основі показників податкоспроможності відповідних бюджетів, фіскальної значимості місцевих податків і зборів, частки трансфертів у доходній частині бюджету територіальної громади, та враховують обсяг бюджетних доходів громади на одного її мешканця, що дозволить посилити функціональну адаптивність бюджетного регулювання. На основі аналізу систематизовано підходи щодо формування доходів місцевих бюджетів у країнах із розвинутою та трансформаційною економікою, які враховують структурні особливості бюджетної системи, рівень бюджетної децентралізації у сфері доходів та податкової автономії на місцевому рівні, що сприятиме розвитку інституційних засад бюджетної політики у сфері міжбюджетних відносин. Розвинуто методологічні засади формування доходної частини місцевих бюджетів, які ґрунтуються на принципах економічної ефективності, фіскальної достатності, адаптивності та послідовності, і передбачають взаємоузгодженість показників доходів бюджету зі стратегічними цілями соціально-економічного розвитку держави та територій, що сприятиме підвищенню обґрунтованості бюджетного процесу.

2. The dissertation is a comprehensive study of theoretical foundations and methodological provisions on improvements for forming local budget revenues in the context of the intergovernmental fiscal relations' institutional development. The intergovernmental relations' transformation facilitates the need to update the local budget revenues' formation approaches, to continue and to increase the fiscal decentralization efficiency. To enhance the efficiency of the local revenues' formation, the local taxes and fees' fiscal potential should be expanded, the transaction costs of their administration should be reduced by introducing digital products and technologies, the optimal architectonics intergovernmental relations of should be improved as well. A decentralized fiscal policy model is crucial for providing the territorial communities' residents with high-quality public services, in accordance with their actual requests and needs. The strategies and tactics of local self-governments in the use of regulatory instruments to ensure the development of the territorial communities determine the priorities for the regional fiscal policy. The choice of the fiscal policy' design depends on a plethora

of socio-economic factors, the ability of the governmental institutions to expand the tax revenues base and to create the prerequisites for strengthening economic potential. The development of intergovernmental relations should be aimed at creating the equal conditions for the territorial communities' performance, preventing the regional social and economic disparities. It is necessary to improve the quality of the institutional environment for local budgets' revenues preparation, which could have a positive impact on ensuring the territories' socio-economic development. The procedure for forecasting and planning of the national taxes, partly collected to the territorial local budgets, requires institutional improvement. Meanwhile, the further development issues of the property tax's (regarding both the land plots and the real estate) and tourist fee's administration are crucial. The scientific novelty covers the substation of the conceptual principles for the property tax administration under the conditions of intergovernmental relations improvement in terms of expanding the institutional capacity of the local governments. The above combines identification and accounting of the real estate objects, taxpayers; provision of the relevant advisory and information services; issuing tax notices/decisions and manage tax debt. These measures will strengthen territorial communities' tax potential and form a stable fiscal base for local budgets. The author has refined the provisions on the development and implementation of tax policy for regulating the territories' social and economic development, which are formed on the basis of assessing the impact of fiscal indicators on economic development, ranking fiscal risks and indicators of tax control efficiency. The author develops the institutional principles of the system for generating the local budget revenues, which are based on increasing the level of coordination and interaction between fiscal authorities and local governments in the field of information exchange, improving risk-based tax control mechanisms, which will contribute to reducing the tax gaps in taxes collected to the local budget revenues. The approaches to increase the fiscal significance of the local taxes and fees have been improved. The above include calibrating the transport tax rate relative to the minimum wage and ensuring the operational monitoring of the tourist fee's accrual and payment. Provisions for assessing territorial communities' financial capacity were further developed using the indicators of budgetary tax capacity, the fiscal significance of local taxes and fees, the share of transfers in the community' revenues, and per capita budget revenues. The above should contribute to the strengthening the functional adaptability of budgetary regulation. Applying the comparative analysis, the author systematized the approaches to the local budget revenues' formation in advanced and emerging market economies. Those approaches take the structural features of the budget system, the level of budget revenues decentralization, and the local governments' tax autonomy into account. The above contributes to the development of institutional foundations for budget policy in the area of intergovernmental relations. The methodological foundations for forming the local budgets' revenues were elaborated on the principles of economic efficiency, fiscal sufficiency, adaptability, and consistency. Those foundations envisage alignment of revenue indicators with strategic social and economic objectives of the whole country and its territories, thereby increasing the robustness of the budget process.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Канева Т. В., Карпенко М. Ю. Доходи місцевих бюджетів як інструмент забезпечення соціально-економічного розвитку територій. Проблеми економіки. 2023. №1. С. 185–191. (0,6 д.а.)
<https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-185-191>

- Карпенко М. Ю. Формування доходів місцевих бюджетів у країнах Європейського Союзу. Бізнес Інформ. 2023. №8. С. 53–64. (0,9 д.а.)<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-8-53-64>
- Канева, Т., Карпенко, М., Насібова, О., Табенська, Ю., Томнюк, Т. (2023). Fiscal decentralization influence on public services efficiency and economic growth. Financial and credit activity problems of theory and practice, 5(52), 68–78. (0,2 д.а.) DOI: 10.55643/fcaptr.5.52.2023.4193
- Канева, Т., Карпенко, М. (2024). Методологічні засади формування доходної частини місцевих бюджетів за сучасних умов. Економіка та суспільство, (59). (0,6 д. а) <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-55>
- Карпенко М. Ю. Формування дохідної частини місцевих бюджетів за умов децентралізації. Бізнес Інформ. 2024. №9. С. 373–383. (0,8 д.а.)<https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-9-373-383>
- Карпенко М.Ю. Податкове регулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 16. С. 235–242. (0,7 д. а.)DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.16.235>
- Карпенко М. Ю. Напрями розвитку системи формування доходів місцевих бюджетів. Фінансова політика як складова економічного розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 11-12 квітня 2023 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. С. 62–63. (0,1 д.а.) <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/3043ab09788d719c6ad51708e587adb2.pdf>
- Карпенко М. Ю. Податок на майно як фінансова основа бюджетів територіальних громад. Сучасні тренди розвитку світового господарства в умовах новітніх глобальних викликів: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 листопада 2023). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 61–64. (0,2 д.а.)<http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/view/238/6050/13552-1>
- Карпенко М. Ю. Доходи місцевих бюджетів у системі соціально-економічного розвитку. Фінансово-бюджетна політика в умовах воєнного стану. матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 17–18 квітня 2024 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. С. 52–54. (0,2 д.а.)<https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/fcd20406e26a177cec674c0785c4a182.pdf>
- Карпенко М.Ю. Пріоритети підвищення фінансової спроможності територіальних громад. Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку в умовах інституційних перетворень глобального середовища: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 14 листопада 2024 р.). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 77–81. (0,2 д.а.)https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/epf/ekonom_pidpr/naukova_diyalnist/zbirka_konf_2024_14
- Карпенко М.Ю. Податкове регулювання економічного розвитку територіальних громад. Державна фінансова політика в умовах суспільно-економічних перетворень: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 15-16 квітня 2025 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. С. 124–125. (0,1 д.а.)<https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f2923918-809d-4efd-b081-ec93f9974d75/content>
- Карпенко М. Діагностика системи місцевого оподаткування. Міжнародний і національний фінансові ринки: виклики та інновації: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 20 травня 2025 р.). Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. С. 84–86. (0,2 д.а.)<https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aa9526af-25fa-4974-8f77-c48f14041905/content>

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100344; 0124U000331

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Канева Тетяна Володимирівна
2. Tetiana Kanieva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9847-0948

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Легкоступ Ігор Іванович
2. Ihor I. Lehkostup

Кваліфікація: к.е.н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7839-874X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сідельникова Лариса Петрівна
2. Larysa P. Sidelnykova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7182-2923

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05480298

Місцезнаходження: Бериславське шосе, Херсон, 73008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макогон Валентина Дмитрівна

2. Valentyna Makohon

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2331-8455

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічний Микола Дмитрович

2. Mykola Pasichnyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7663-776X

Додаткова інформація: ;

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. **Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чугунов Ігор Якович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чугунов Ігор Якович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Карпенко Максим Юрійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна